

Nová zelená úsporám bude štedřejší k domácnostem, které svůj dům zrenovují z gruntu - do kvalitního, energeticky úsporného standardu

28.1.2025 - Vítězslav Malý, Michal Čejka | PROTEXT

Kvalitní renovace dostupnější pro více domácností

Změny v programu Nová zelená úsporám posilují princip technologické neutrality a navazují na chystanou renovační strategii státu, díky které by na energeticky úsporné bydlení mělo postupně dosáhnout více domácností a to i těch nízko-a středně příjmových.

Vítězslav Malý, ředitel Centra pasivního domu, říká: „Nové podmínky navrací program Nová zelená úsporám zpět k podstatě energetické modernizace – tedy kvalitním renovacím domů, které kombinují energetické úspory, efektivní technologie a obnovitelné zdroje. Jedině tak lze snížit spotřebu energie domu o 60-85 %, a to trvale. I proto budou žadatelé za tento komplexní přístup zvýhodněni vyšší dotací. Pokud by se rozhodli realizovat jen jedno opatření, například jen vyměnit okna nebo si pořídit na střechu fotovoltaiku, získají podporu na úrovni přibližně 30 % nákladů. Nově se totiž podpora pro dílčí opatření a jednotlivé technologie vyrovnává na stejnou úroveň, což by mělo vést ke spravedlivějšímu rozdělení dostupných prostředků.“

Michal Čejka, konzultant energetických úspor z Centra pasivního domu, říká: „Energeticky úsporná opatření a obnovitelné zdroje jsou s trochou nadsázky nejlepším důchodovým pojištěním na trhu a dlouhodobě se vyplatí i bez štedrých dotací, které v posledních letech čerpal především sektor fotovoltaiky. Dotace jsou sice důležitým motivačním prvkem, ale nesmějí nám přerůst přes hlavu až k dotační závislosti. Víťame proto redesign programu, který vyrovnává podporu na všechna opatření i technologie na stejnou úroveň s cílem podpořit především kvalitní celkové renovace budov. Finanční prostředky se díky navrženým úpravám stanou chytrou investicí do naší budoucnosti.“

A dodává: „Obavy, že nové podmínky budou „likvidační“ pro sektor fotovoltaiky“ nesdílím. Jen vyrovnávají původně příliš štedré podpory na úroveň ostatních opatření jako je instalace oken, zateplení či výměna zdroje tepla. Příliš vysoká podpora neprospívá zdraví volného trhu a přirozené poptávce a navíc destabilizuje financování celého sektoru úspor. Nové podmínky lze proto považovat za vykročení správným směrem. Instalace fotovoltaiky není okrajovou záležitostí, ale je dnes již poměrně běžným opatřením na cestě k energetické soběstačnosti domácností. Základní podporu ve výši 100.000 Kč lze navýšit bonusem v případně současné realizace dílčí renovace části obálky budovy o dalších 30.000 Kč. V případě instalace chytrého řízení vyrobené energie a zapojením do systému sdílení energie či poskytováním agregace flexibility sítě se základní podpora navyšuje na 140.000 Kč. To je velký posun kupředu směrem k návrhu efektivnějších systémů s celospolečenským efektem.“

Zvýhodněné úvěry a zálohové dotace pro všechny

Centrum pasivního domu pozitivně hodnotí fakt, že se Ministerstvo životního prostředí ČR společně se Státním fondem životního prostředí ČR inspirují reálnými zkušenostmi žadatelů a v dalším roce chtějí zavést zálohové proplacení dotace pro všechny a dále zvýhodněné úvěry od bank a spořitelen na zateplení rodinných domů. To platí i pro oba podtituly programu, tedy program Oprav dům po

babičce a Novou zelenou úsporám Light. Tato podpora se ale týká jen těch domácností, které budou v podpořené nemovitosti trvale bydlet a to alespoň po dobu 5let po dokončení projektu a projdou majetkovým testem, kdy kromě podpořené nemovitosti mohou vlastnit jen maximálně jednu další (určenou k trvalému bydlení).

„Majetkový test sice výrazně omezuje okruh žadatelů. Respektujeme toto nastavení jako důležitý nástroj stabilizace finanční stránky programu tak, aby nedošlo k jeho předčasnému vyčerpání. Peníze budou současně směřovány ke středně a méně majetným domácnostem, pro které je dotace zásadní pobídkou k realizaci energetických úspor,“ říká Michal Čejka

A doplňuje „Domácnosti žijící v nezateplených domech mívají problémy s vysokými provozními náklady, které se mohou dále prohlubovat, a zároveň trpí špatnou kvalitou vnitřního prostředí a zanedbanou údržbou domu. Řešení obou problémů nabízí právě komplexní renovace. Úzké místo v podobě vysokých investic, často přesahujících i 2 miliony korun, lze nyní překonat nejen pomocí dotace vyplacené předem pokrývající i polovinu nákladů, ale také nízkouročeným úvěrem řešícím zbytek nákladů. Za takovou částku lze dům komplexně zateplit, vyměnit okna i zdroj vytápění a případně i pořídit menší fotovoltaiku či řízené větrání s rekuperací tepla. Náklady na provoz takového domu bývají až o 85 % nižší. Tato úspora pak pokryje domácnosti částečně či zcela splátku úvěru.“.

Právě nedostatek financí bývá pro domácnosti, které chtějí renovovat svůj dům, největší bariérou, proč se nakonec do realizace nepustí nebo ji dělají neefektivně a bez uceleného konceptu. Aktuálně se v Česku opravuje jen kolem 1-1,2 % rodinných domů ročně. Ne vždy ale majitelé dosáhnou na 60 až 85% úsporu energie, protože dům opraví jen částečně a neefektivně. Od realizace větších úsporných opatření, jako je komplexní zateplení, je odrazuje vysoká počáteční investice. Už v roce 2020 se na základě robustního průzkumu v rámci projektu TAČR, který proběhl mezi 5 632 majiteli rodinných domů, ukázalo, že by jim k realizaci kvalitní renovace pomohl právě zvýhodněný úvěr spojený dotací.

Rychlejší tempo renovací jako součást strategických dokumentů

Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu, na který navazuje připravovaná Státní energetická koncepce, počítá s progresivním renovačním scénářem, tedy zrychlením renovací budov až 3x oproti stávajícímu stavu. Podobné zrychlení po Česku vyžaduje evropská legislativa vyplývající ze směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD) a směrnice o energetické účinnosti (EED). Rozvoj dlouhodobého programu Nová zelená úsporám představuje důležitou součást přechodu Česka na nízkoemisní úsporné budovy.

Podpora pasivních bezemisních novostaveb

I nadále budou v programu podporovány velmi úsporné novostavby v tzv. bezemisním standardu, tedy domy s nízkou uhlíkovou stopou, které jdou nad rámec legislativních požadavků pro novostavby. Novostavby hrají velmi důležitou roli v utváření trhu energetických úspor a posouvání stavebního sektoru kupředu. Jejich podpora nastavuje jasný směr, kterým se má stavební sektor ubírat, učí firmy stavět efektivněji a přemýšlet o budově v širších souvislostech – od architektonického konceptu, přes kvalitní obálku až po technologie.

O Centru pasivního domu

Centrum pasivního domu je nezávislé sdružení, které téměř 20 let dělá osvětu zdravému a úspornému bydlení. Zaměřuje se na investory, odborníky, studenty i děti. Jeho nezávislému hlasu naslouchají na obecní, krajské i státní úrovni. Sdružuje přes stovku ověřených firem a specialistů,

kteří energeticky úsporné a zdravé domy navrhují, staví nebo pro ně vyrábí technologie a komponenty.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/nova-zelena-usporam-bude-stedrejsi-k-domacnostem-ktere-svuj-dum-zrenovuji-z-gruntu-do-kvalitniho-energeticky-usporneho-standardu/2626219>